

Elimellinen Ja Yhteiskunnallinen Elimistö

Työnjaon kautta tulee eri yksilöiden yhteenliittymästä ruumis, jolla on eri elimiä tarkoituksenmukaisen yhteistyön aikaansaamiseksi — ja tänä tarkoituksena on kokonaisuuden olemassaolon turvaaminen —; tästä yhteenliittymästä tulee **ELIMISTÖ**. Sillä ei kumminkaan ole sanottu, että uusi elimistö, yhteiskunta, olisi samalla tavoin ruumis kuin eläin tai kasvi on sitä, vaan on yhteiskunta erikoisenlaatuisen elimistö, joka eroo noista molemmista vielä paljon enemmän kuin eläin kasvista. Viimeksimainitut ovat kokoonpantuja soluista, joilla ei ole itsenäisliikettä eikä omaa tietoisuutta; yhteiskunta sitävästoin yksilöistä, joilla on oma liikuntakyky ja oma tietoisuus. Mutta sensijaan että eläimen elimistöllä kokonaisuudessaan on itsenäisliikuntakyky ja tietoisuus, puuttuu niitä yhteiskunnalta samoin kuin kasviltaakin. Mutta yksilöt, jotka muodostavat yhteiskunnan, voivat yksityisille tämän jäsenille uskoa toimia, joiden kautta ne alistavat yhteiskunnalliset voimat yhtenäisen tahdon alaisiksi ja saavat aikaan yhtenäisiä yhteiskunnan liikuntoja.

Toiselta puolen ovat yksilö ja yhteiskunta paljon vapaammassa yhdysuhteessa kuin kasvin ja eläimen solut ja kokonaiselimistö. Yksilö voi erota yhteiskunnasta ja liittyä toiseen, kuten siirtolaisuus todistaa. Se on solulle mahdotonta, sille on kokonaisuudesta eroaminen samaa kuin kuolema, lukuunottamatta eräänlaisia soluja, kuten siemenä ja munia siitoksessa. Toisaalta voi yhteiskunta myöskin muutta mutkitta, ilman mitään aineenvaihtoa, ilman mitään muodonmuutosta sulattaa itseensä uusia, mikä eläinruumiille on mahdotonta. Vihdoin voivat yksilöt, jotka muodostavat yhteiskunnan, olosuhteiden vaatiessa muutta yhteiskunnan elimiä ja rakennetta, kun mikään sellainen ei eläin- ja kasvielimestössä tule kysymykseen.

Joskin siis yhteiskunta on elimistö, niin ei se kumminkaan ole mikään eläimellinen elimistö, ja yritykset selitellä joitain yhteiskunnalle ominaisia ilmiöitä, kuten valtiollisia, eläimellisen elimistön lakien nojalla, on yhtä typerää kuin jos tahtoisi johtaa eläimellisen elimistön erikoisuuksia, kuten itsenäisliikettä ja tietoisuutta, kasvielimestön laeista. Tällä ei luonnollisesti ole sanottu, että ei olisi yhteistäkin molempilaatuisten elimistöjen välillä.

Kuten eläimellinen elimistö, pitää yhteiskunnallinenkin sitä paremmin puolensa elämisestäistelussa, kuin yhtenäisempiä sen liikkeitä, kuin kiinteämpi sen kokoonpano, kuin suurempi sen osien sopusointuisuus. Mutta yhteiskunnalla ei ole mitään kiinteätä luurankoa, joka tukisi sen pehmeitä osia, ei nahkaa, joka olisi kokonaisuuden verho, ei verenkiertokulkua, joka hankkisi ravintoa kaikille osille, ei sydäntä, joka tuon kiertokulun järjestäisi, ei aivoja, jotka tekisivät yhtenäiseksi elimistön tietämyksen, sen tahdon, sen liikkeitä. Sen yhtenäisyys ja sopusointu samoin kuin sen koossapysyminen voivat johtua vain sen jäsenten toimista ja tahdosta. Mutta tämä yhtenäinen tahtominen on sitä varmempi, kuin voimakkaammassa vietissä sillä on alkunsa.

—K. Kautsky.